

TOIMINTAKERTOMUS 2013

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2013

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2013	1
Pankin liiketoiminta	1
Tulos	3
Tase	5
Konsernitilinpäätös	8
Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot	8
Vakavaraisuuden hallinta	8
Riskienhallinta	10
Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä sekä hallinto ja henkilöstö	14
Yhteiskuntavastuu	17
Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat	17
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2014	17
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	18
Tunnuslukujen laskentakaavat	19
Tilinpäätös	20
Liedon Säästöpankin tuloslaskelma	20
Liedon Säästöpankin tase	21
Liedon Säästöpankin rahoituslaskelma	23
Liitetiedot	24
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	46
Tilinpäätösmerkintä	46
Tilintarkastuskertomus	47

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2013

Liedon Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1895 Liedon Nuorisoseuran aloitteesta. Vuosi 2013 oli pankin 118. toimintavuosi. Pankilla oli vuoden päättyessä yhteensä 12 konttoria; Liedossa kolme, Turussa neljä sekä konttorit Kaarinassa, Loimaalla, Naantalissa, Paimiossa ja Raisiossa. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Konttoreissa asioinnin lisäksi asiakkaat käyttävät Internet-pankkia, palveluautomaatteja ja käteisautomaatteja. Pankilla oli vuoden päättyessä 10 palveluautomaattia sekä yksi palvelupääte. Itsepalvelun osuus asiakkaiden kaikista peruspalvelutapahtumista vuonna 2013 oli 95,6 prosenttia (95,5). Vuoden lopussa lähes 19 200 pankin asiakkaalla oli Internet-pankkisopimus (18 100).

Pankin liiketoiminta

Liedon Säästöpankin liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmaansa tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi liiketoimintasuunnitelmansa mukaisesti kannattavaan kasvuun ja asiakasmäärän sekä markkinaosuuden nostamiseen toimialueellaan.

Pankin tase kasvoi vuoden aikana 10,1 prosenttia ja oli vuoden päättyessä 815,5 miljoonaa euroa (740,8). Luotonanto sisältäen kiinnitysluottopankkiin välitetyt luotot kasvoi 28,8 miljoonaa euroa, 4,0 prosenttia ja oli vuoden lopussa 750,2 miljoonaa euroa (721,4). Pankin varainhankinnan määrä kasvoi tilikauden aikana 61,9 miljoonaa euroa, 10,1 prosenttia ja oli tilikauden lopussa 675,2 miljoonaa euroa (613,3). Varainhankinta sisältää talletusten lisäksi liikkeeseen lasketut joukkovelkakirja- ja debentuurilainat määrältään 75,2 miljoonaa euroa (31,0). Pankki sai vuoden 2013 aikana yli 2 700 uutta asiakasta ja asiakasmäärä oli lähes 54 000 (54 200).

Pankin liiketoiminnallinen tulos oli 7,0 miljoonaa euroa (7,2).

Liedon Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2013 lopussa oli 175,1 miljoonaa euroa (203,8). Aktia Hypoteekkipankki ei ole katsauskaudella myöntänyt uusia asuntoluottoja, vaan uusluotonanto tapahtuu pankkien omista taseista. Pankilla on rajoitettu jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin. Jälleenrahoitusvelvoite toteutetaan pitkäaikaisena vakuudettomana seniorluottona Aktia Hypoteekkipankille. Luoton määrä on sidoksissa välitettyjen luottojen määrään. Määrä tarkistetaan kaksi kertaa vuodessa.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n rahastot ja SEB:n rahastot. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on SEB Varainhoito Suomi. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Pankin välittämät eläke- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Henkivakuutusosakeyhtiö Duo. Säästöpankkien ja Lähivakuutuksen aiemmin puoliksi omistama Henkivakuutusosakeyhtiö Duo siirtyi helmikuussa 2013 kokonaan Säästöpankkien omistukseen. Säästöpankkiryhmä ja LähiTapiola-ryhmä allekirjoittivat tammikuun 2013 lopussa sopimuksen yhteistyösopimuksen päättymisestä. Kesä-heinäkuun vaihteessa Duo luovutti koko riskihenkivakuutuskannan LähiTapiola-ryhmälle. Järjestelyillä ei ole merkittävää vaikutusta Duon toimintaan.

Vuoden lopussa asiakkailta oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä sekä varainhoidossa olevia varoja 119,1 miljoonaa euroa (88,0).

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Bonum Pankki Oy:n (entinen ACH Finland Oy) maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Kesäkuussa Säästöpankkeja edustava Säästöpankkien Holding myi osuutensa maksukeskus Bonum Pankki Oy:stä POP Pankkiliitolle. Bonum Pankki jatkaa toimintaansa Säästöpankkien, POP Pankkien sekä Aktia Pankin maksujenvälittäjänä siihen asti, että Säästöpankkien ja POP Pankkien maksuliike siirtyy niiden omaan keskusluottolaitokseen.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun. Liedon Säästöpankin yhteistyökumppaneina pankin toimialueella toimivat Turun Asuntomyynti Oy ja Välitysliike Turku Oy

Toukokuussa Säästöpankit avasivat vakuutusten verkkokaupan. Verkkokaupasta saa tavallimmat henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalvelut. Vakuutuksenantajana toimii Suomen Vahinkovakuutus.

Vuoden 2013 lopulla Nordic Investment Bank (NIB) ja Liedon Säästöpankki käynnistivät yhteisen Pk-yritysten lainaohjelman, joka on suunnattu Lounais-Suomen pienille ja keskisuurille yrityksille ja kotitalouksille. Liedon Säästöpankki lainaa NIB:n varoja edelleen pk-yrityssektorin hankkeisiin, jotka parantavat tuottavuutta tai ympäristöä.

Vuoden 2013 joulukuussa pankin Naantalin konttori muutti pankin omistukseensa hankkimiin toimitiloihin osoitteessa Tullikatu 13. Samassa yhteydessä konttorin toimintamallia uudistettiin asiakasneuvotteluja paremmin palveleviksi.

Loppuvuoden 2013 aikana Liedon Säästöpankissa käytiin yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut pankin liiketoiminnan sopeuttamiseksi toimintaympäristössä ja asiakaskäyttäytymisessä taustatunneisiin muutoksiin. Neuvotteluiden seurauksena pankin palveluksessa olevien henkilöiden määrä väheni runsaalla kymmenellä hengellä ja pankin Ilmaristen konttorin toiminnot yhdistettiin pääkonttorin toimintoihin ja Runosmäen konttorin toiminnot Turun Kauppatorin konttorin toimintoihin tammikuussa 2014. Lisäksi kassapalvelut keskitettiin Turussa Kauppatorin konttoriin ja kassapalvelujen tarjoamisaikaa rajoitettiin Kaarinan, Naantalin, Paimion ja Raision konttoreissa. Pankin hallitus on tehnyt päätöksen Littoisten konttorin toimintojen yhdistämisestä Kaarinan konttorin toimintoihin siinä vaiheessa kun Kaarinan konttorin uudet toimitilat alkukesästä 2014 valmistuvat.

Säästöpankkiryhmän uudistuminen ja toimiluvan hakeminen yhteenliittymälle

Säästöpankkien kumppani Aktia Pankki ilmoitti tammikuussa päättävänsä Säästöpankkien keskusluottolaitospalvelut vuoden 2015 alussa. Säästöpankit ja Itella allekirjoittivat maaliskuussa aiesopimuksen osakekaupasta, jolla Säästöpankit ostivat Itella Pankin koko osakekannan. Kauppa toteutettiin huhtikuussa. Kesäkuussa pankin viralliseksi nimeksi rekisteröitiin Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy – Sparbankernas Centralbank Finland Ab – Central Bank of Savings Banks Finland Ltd.

Elokuussa Säästöpankkiryhmä kertoi julkisuuteen, että Säästöpankit harkitsevat riviensä tiivistämistä ja oman ryhmästatuksensa virallistamista, sillä finanssialan uudistuva sääntely ei tunnista ryhmän verkottunutta liiketoimintamallia viralliseksi ryhmärakenteeksi. Tutkittuaan eri vaihtoehtoja Säästöpankit totesivat, että yhteenliittymälainsäädäntö tarjoaa sopivan mallin ryhmän uudistamiseen.

Viranomaisten ja sijoittajien näkökulmasta ryhmästä tulee yksi kokonaisuus, jolla on yksi vaka-
varaisuus ja yksi maksuvalmius. Yhteenliittymän keskusyhteisö valvoo ja ohjaa Säästöpankki-
ryhmän maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta, mutta ei puutu Säästöpankkien paikalliseen asia-
kasliiketoimintaan.

Säästöpankkiliiton hallitus hyväksyi syyskuun lopussa yhteenliittymän säännöt ja toimintaperi-
aatteet.

25 Säästöpankkia, näiden mukana Liedon Säästöpankki, teki marraskuussa päätöksen yhteen-
liittymään liittymisestä, sen toimintaperiaatteiden ja keskusyhteisön sääntöjen hyväksymisestä
sekä yhteenliittymän jäsenyyden edellyttämän muutoksen tekemisestä pankin sääntöihin tai
yhtiöjärjestykseen. Säästöpankkiliitto muuttuu ryhmän keskusyhteisöksi. Päätökset keskusyh-
teisöstä tehtiin liiton ylimääräisessä kokouksessa tammikuussa 2014. Keskusyhteisön toimilu-
pahakemuksen valmistelu aloitettiin loppuvuodesta Säästöpankkien päätösten jälkeen. Lupaha-
kemus jätetään Finanssivalvonnalle kevään 2014 aikana, kun yhteenliittymän muodostamisesta
on päätetty. Tavoitteena on aloittaa toiminta yhteenliittymänä vuoden 2015 alkuun mennessä.

Tulos

Liedon Säästöpankin liikevoitto oli 7 007 tuhatta euroa (7 219 tuhatta euroa vuonna 2012). Li-
kevoitto pieneni edellisestä vuodesta 2,9 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiar-
vosta muodostui 0,9 prosenttia (1,0). Liiketulokseen sisältyvät yhteistoimintaneuvottelujen lop-
putuloksen perusteella kirjatut kertaluonteiset kulut, noin 400 tuhatta euroa. Pankin kulu-tuotto -
suhde oli 67,7 prosenttia (65,3).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seu-
raavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2013	01-12/2012	Muutos-% *)	01-12/2011	Muutos-% **)
Korkokate	12 151	13 565	-10,4	14 792	-8,3
Nettopalkkiotuotot	6 730	5 851	15,0	5 056	15,7
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	73	83	-12,3	36	...
Myytävikissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	1 014	318		702	-54,7
Suojauslaskennan nettotulos	-27	-41	-32,8	53	...
Muut tuotot	2 377	1 481	60,6	1 309	13,1
Tuotot yhteensä	22 317	21 257	5,0	21 949	-3,2
Henkilöstökulut	-6 397	-6 251	2,3	-6 239	0,2
Muut hallintokulut	-5 556	-5 372	3,4	-5 191	3,5
Muut kulut	-3 155	-2 255	39,9	-2 156	4,6
Kulut yhteensä	-15 108	-13 878	8,9	-13 586	2,2
Kulu-tuotto -suhde	67,70	65,29		61,90	
Arvon alentumistappiot luotoista	-202	-160	26,5	-100	60,3
Liikevoitto	7 007	7 219	-2,9	8 263	-12,6
Tilikauden voitto	2 340	3 227	-27,5	5 879	-45,1
*) Muutos 2013-2012					
**) Muutos 2012-2011					

Pankin korkokatteeksi muodostui 12 151 tuhatta euroa (13 565). Korkokate pieneni 1 414 tu-
hannella eurolla, 10,4 prosenttia, edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suo-
jaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 1 160 tuhatta euroa
(2 380). Niiden vaikutus kuitenkin väheni edellisestä vuodesta lähes korkokatteen muutoksen
verran.

Korkotuottojen määrä oli 17 567 tuhatta euroa (18 494), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 927 tuhatta euroa, 5,0 prosenttia. Korkokulut olivat 5 416 tuhatta euroa (4 929). Korkokulut kasvoivat edelliseen tilikauteen verrattuna 487 tuhatta euroa, 9,9 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista. Korkokulujen määrään vaikuttivat edellä mainitut korkojohdannaisista saadut korot sekä kiinteäkorkoisten käyttely- ja säästämistilien korkotasossa tehdyt laskupäätökset.

Nettopalkkiotuotot olivat 6 730 tuhatta euroa (5 851). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 7 560 tuhatta euroa (6 611) ja palkkiokulujen 831 tuhatta euroa (759). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 1 894 tuhatta euroa (1 787), josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 435 tuhatta euroa (589) ja muista välitetyistä tuotteista 1 458 tuhatta euroa (1 198). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 1 523 tuhatta euroa (1 200), palkkiot maksuliikenteestä 3 017 tuhatta euroa (2 720) ja palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 400 tuhatta euroa (400). Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 9,4 prosenttia.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 73 tuhatta euroa (83). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja –tappioita 18 tuhatta euroa (25) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja –tappioita 55 tuhatta euroa (57).

Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 1 014 tuhatta euroa (318). Tästä myyntivoitot- ja tappiot netto oli 1 880 tuhatta euroa (318). Erään sisältyy myös käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita -867 tuhatta euroa (0).

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 2 377 tuhatta euroa (1 481). Saadut osingot ja rahastojen tuotto-osuudet olivat 1 168 tuhatta euroa (1 146). Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui 291 tuhatta euroa (120). Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 918 tuhanteen euroon (214).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 6 397 tuhatta euroa (6 251), mikä oli 2,3 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna.

Muut hallintokulut kasvoivat 3,4 prosenttia, 5 556 tuhanteen euroon (5 372). Muut kulut, 3 155 tuhatta euroa (2 255), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 725 tuhatta euroa (665). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 52,8 prosenttia, 2 430 tuhanteen euroon (1 590). Liiketoiminnan muiden kulujen pääasiallisen kasvun aiheutti alkuvuodesta voimaan astunut väliaikainen pankkivero, 570 tuhatta euroa.

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 202 tuhatta euroa (160), jossa kasvua edellisvuodesta oli 42 tuhatta euroa. Arvonalentumistappioiden bruttomäärä oli 236 tuhatta euroa (178). Arvonalentumisten palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista saatiin 34 tuhatta euroa (18).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen vähäisinä.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2013 aikana 10,1 prosenttia ja oli vuoden lopussa 815,5 miljoonaa euroa (740,8). Taseessa olevien luottojen määrä oli 575,1 miljoonaa euroa. Talletusten määrä oli 599,9 miljoonaa euroa.

Liedon Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2013	31.12.2012	Muutos-% **)	31.12.2011	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	575 102	520 347	10,5	451 036	15,4
Luotot	575 057	517 581	11,1	444 062	16,6
Muut saamiset	46	2 766	-98,3	6 974	-60,3
Sijoitukset	225 120	204 379	10,1	196 131	4,2
Saamiset luottolaitoksilta	70 474	36 479	93,2	41 272	-11,6
Saamistodistukset	89 469	115 691	-22,7	110 339	4,9
Osakkeet ja osuudet	49 970	37 499	33,3	34 357	9,1
Kiinteistöt	15 207	14 710	3,4	10 162	44,8
Johdannaissopimukset	4 597	6 143	-25,2	4 976	23,5
Johdannaissopimukset vastaavaa	4 597	6 143	-25,2	4 976	23,5
Yleisön talletukset *)	599 939	582 317	3,0	514 213	13,2
Velat luottolaitoksille	31 533	20 680	52,5	25 998	-20,5
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	75 248	30 979	...	28 158	10,0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat *)	39 853	...	...	...	...
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	35 394	30 979	14,3	28 158	10,0
Oma pääoma	64 229	61 764	4,0	54 448	13,4
Tilinpäätössiirtojen kertymä	29 156	25 563	14,1	22 542	13,4
ROA %	0,8	0,9		1,0	
ROE %	7,1	8,2		8,8	
Omavaraisuusaste	10,5	10,9		10,7	
Vakavaraisuussuhde	23,73 %	23,25 %		22,85 %	

*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta
 **) Muutos 2013-2012
 ***) Muutos 2012-2011

Luotonanto

Liedon Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 750,2 miljoonaa euroa (721,4). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 575,1 miljoonaa euroa (517,6) sekä pankin välittämät Aktia Hypoteekkipankin kiinnitysluotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 175,1 miljoonaa euroa (203,8). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 0,4 miljoonaa euroa (0,5).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 182,7 miljoonaa euroa (325,0). Luotonannon nettolisäys oli 28,8 miljoonaa euroa eli 4,0 prosenttia.

Pankin luotonannon kasvu oli tilikauden aikana jonkin verran nopeampaa kuin rahoitusmarkkinoilla keskimäärin. Kotitalouksien asuntoluottojen kasvutahti oli samaa luokkaa kuin Suomessa keskimäärin ja asuntoluottojen määrä lisääntyi 9,0 miljoonalla eurolla (46,1), 1,9 prosenttia, 481,6 miljoonaan euroon (472,6).

Yritysten ja yhteisöjen osuus pankin koko luotonannosta kasvoi 21,5 prosenttiin oltuaan vuotta aiemmin 20,1 prosenttia. Luottojen määrä oli 161,2 miljoonaa euroa (144,8) kasvun ollessa 16,4 miljoonaa euroa ja 11,3 prosenttia. Valtakunnan tasolla vastaava kasvuluku oli 6,2 prosenttia, joten pankki vahvisti edelleen otettaan yritysluotonannossa. Pankki on rahoittamassa useita RS-kohteita toimialueellaan.

Luotonannon hidastuminen edelliseen vuoteen verrattuna oli seurausta taloudellisen aktiviteetin hidastumisesta epävarmassa talousympäristössä maailmanlaajuisesti.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla ja niiden määrä oli 3,6 miljoonaa euroa (2,8). Järjestämättömien saamisten määrä oli 0,4 prosenttia (0,3) kokonaisluotonannon ja taseen ulkopuolisten sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 14,1 miljoonaa euroa (19,9) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista. Muihin takauksiin sisältyvät pankin antamat omavelkaiset takaukset omasta ja muiden säästöpankkien puolesta, Aktia Pankki Oyj:lle liittyen pankkien tekemään maksuliiketilisopimukseen ja Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle liittyen väliteytistä kiinnitysluotoista mahdollisesti aiheutuvien tappioiden korvaamiseen.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 28,9 miljoonaa euroa (41,5) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 2.8.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 70,5 miljoonaa euroa (36,5). Määrä oli 34,0 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 89,5 miljoonaa euroa (115,7), mikä on 22,7 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 50,0 miljoonaa euroa (37,5). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 15,8 miljoonaa euroa (13,2) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 34,1 miljoonaa euroa (24,3). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 15,2 miljoonaa euroa (14,7). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 7,8 miljoonaa euroa (7,5) ja sijoituskiinteistöjen arvo 7,4 miljoonaa euroa (7,2). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 2.8.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 223 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparranusmenoja. Vuoden 2013 aikana pankki myi kiinteistöjä 32 tuhannen euron arvosta ja osti 642 tuhannella eurolla. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 99 tuhannen euron nettomääräinen myyntivoitto.

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa –puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 4,6 miljoonaa euroa (6,1), josta käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 4,6 miljoonaa euroa (6,1). Pankki suojaasi käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihotosopimukset.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 2.5. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 599,9 miljoonaa euroa (582,3). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 17,6 miljoonaa euroa eli 3,0 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 14,4 miljoonaa euroa eli 4,2 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 355,9 miljoonaa euroa (341,4). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 3,2 miljoonaa euroa eli 1,3 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 244,1 miljoonaa euroa (240,9). Sijoittamistilien varojen vähäiseen kasvuun vaikutti varojen siirtyminen rahasto- ja vakuutus säästämiseen alhaisen korkotason vuoksi. 1.4.2013 alkaen toteutettu kiinteäkorkoisten käyttely- ja säästämistilien korkotason lasku ei aiheuttanut siirtymää tililajilta toiselle.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 31,5 miljoonaa euroa (20,7). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 7,7 miljoonaa euroa (12,8). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 7,7 miljoonaa euroa (12,8).

Pankki laski liikkeeseen vuoden aikana joukkovelkakirjalainoja 39,9 miljoonaa euroa ja debentuurilainoja 12,9 miljoonaa euroa, yhteensä 52,7 miljoonaa euroa. Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 75,2 miljoonaa euroa (31,0), josta joukkovelkakirjalainoja 39,9 miljoonaa euroa ja debentuurilainoja 35,4 miljoonaa euroa.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 64,2 miljoonaa euroa (61,8). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 2,5 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 4,2 miljoonaa euroa (4,1).

Tilinpäätössiirtojen määrä kauden päättyessä oli 29,2 miljoonaa euroa (25,6) ja ne koostuivat kokonaisuudessaan luottotappiovarauksesta, jota kasvatettiin suurimmalla mahdollisella määrällä, 3,6 miljoonalla eurolla (kasvatettiin 3,0 miljoonaa euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,9 prosenttia saamisista. Varauksesta 1,4 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon.

Konsernitilinpäätös

Liedon Säästöpankki muodostaa konsernin, johon kuuluvat emopankki ja sen 69,7 %:sti omistama Kiinteistö Oy Liedon Kauppapiha ja 85,7 %:sti omistama Kiinteistö Oy Liedon Liikekeskus. Pankin tytäryhtiöt Kiinteistö Oy Liedon Kauppapiha ja Kiinteistö Oy Liedon Liikekeskus on jätetty konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle, koska ne ovat luottolaitoslain 155 §:n 3 momentissa tarkoitettuja pieniä tytäryhtiöitä. Tytäryhtiöiden vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on vähäinen.

Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot

Liedon Säästöpankki kuuluu jäsenenä Säästöpankkien Vakuusrahastoon. Vakuusrahaston tehtävänä on säästöpankkien vakaan toiminnan turvaaminen. Rahasto on velaton. Rahasto ei ole tehnyt vuoden aikana uusia tukipäätöksiä. Rahastolla on varoja 24 milj. euroa (23). Vapaaehtoisessa vakuusrahastossa pankki ei kuulu sellaiseen yhteisvastuujärjestelyyn, jossa se vastaisi toisen pankin veloista tai sitoumuksista.

Lisäksi säästöpankki kuuluu talletussuojarahastoon, joka turvaa tallettajan saamiset pankilta 100 tuhanteen euroon saakka. Pankin kannatusmaksu rahastolle oli 296 tuhatta euroa. Liedon Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Vakavaraisuuden hallinta

Liedon Säästöpankki on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokyvynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Säästöpankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Pankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määriteltä luotonannon hajautukselle vaadittavat

vähimmäisrajat. Liedon Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Liedon Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 116,3 miljoonaa euroa (106,0), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 39,2 miljoonaa euroa (36,5). Ensisijaisten omien varojen määrä oli 79,8 miljoonaa euroa (73,9). Toissijaiset omat varat olivat 36,5 miljoonaa euroa (32,1), josta ylempien toissijaisten omien varojen osuus oli 4,2 miljoonaa euroa (4,1) ja alempien toissijaisten omien varojen osuus 35,4 miljoonaa euroa (31,0).

Pankin vakavaraisuussuhde nousi vuoden aikana 0,47 prosenttiyksikköä 23,73 prosenttiin. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 16,28 % (16,20 %).

VAKAVARAISUUSLASKELMA		
Omat varat	2013	2012
Ensisijaiset omat varat ennen vähennyksiä	83 310	76 986
Vähennykset ensisijaisista omista varoista	-3 555	-3 115
Ensisijaiset omat varat yhteensä	79 755	73 871
Toissijaiset omat varat ennen vähennyksiä	39 638	35 057
Ylemmät toissijaiset omat varat	4 244	4 078
Alemmat toissijaiset omat varat	35 394	30 979
Vähennykset toissijaisista omista varoista	-3 138	-2 931
Toissijaiset omat varat yhteensä	36 500	32 126
Omat varat yhteensä	116 254	105 997
Kokonaisvastuut yhteensä	855 614	800 668
Riskipainotetut vastuut		
Luotto- ja vastapuoliriski	449 163	416 014
Taseessa olevat erät	434 763	397 994
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	13 272	16 485
Johdannaiset	1 127	1 535
Operatiivinen riski	40 832	39 873
Riskipainotetut vastuut yhteensä	489 995	455 888
Omien varojen vähimmäisvaatimus	39 200	36 471
Omien varojen vähimmäisvaatimuksen ylittävä määrä	77 055	69 526
Vakavaraisuussuhde (%)	23,73 %	23,25 %
Ensisijaisten omien varojen suhde (%)	16,28 %	16,20 %

Euroopan Unionin uusi varavaraisuusasetus ja -direktiivi annettiin 27.6.2013. Uusi sääntely astuu voimaan 1.1.2014 ja pohjautuu Baselin pankkivalvontakomitean vuonna 2010 antamiin suosituksiin, eli niin sanottuun Basel III -kehiköön. Uusi vakavaraisuusasetus on suoraan jäsenmaita sitovaa lainsäädäntöä, ja sen myötä suuri osa Finanssivalvonnan vakavaraisuuslaskentaa käsittelevistä standardeista kumotaan. Euroopan Pankkiviranomainen (EBA) antaa asetusta tarkentavia standardeja, jotka ovat asetuksen lailla sitovia.

Uuden sääntelyn mukainen Basel III -vakavaraisuusraportointi alkaa 31.3.2014 tilanteesta. Sen myötä pankkien pääomavaatimukset tiukentuvat sekä pääomainstrumenteille asetettavien ehtojen että lisäpääomapuskureiden kautta. Likviditeetille asetetaan uusia vaatimuksia ja velkaantuneisuuden seurantaan otetaan käyttöön uusi tunnusluku, vähimmäisomavaraisuusaste.

Paikallispankkien vakavaraisuuden odotetaan tulevaisuudessakin täyttävän vaaditun 8 %:n vähimmäistason. Vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksen lisäksi 1.1.2015 otetaan käyttöön kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä muuttuva lisäpääomavaatimus, jonka viranomaiset voivat tarvittaessa asettaa 0 - 2,5 %:n tasolle. Uusien likviditeettivaatimusten osalta vuonna 2014 toteutetaan seurantaraportointia ja vaatimukset tulevat sitovaksi vasta myöhemmässä vaiheessa. Maksuvalmiusvaatimus LCR:n sitova soveltaminen alkaa 60 %:n tasolla 1.1.2015, josta se nousee asteittain 100 %:n tasolle 1.1.2018 mennessä. EU päättää pysyvän varainhankinnan vaatimuksen NSFR:n ja vähimmäisomavaraisuusasteen sitovuudesta ja sisällöstä seurantajakson jälkeen. Tämänhetkisen tiedon perusteella ne tulevat sitoviksi vaatimuksiksi aikaisintaan vuonna 2018.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit on tunnistettu, arvioitu ja mitoitettu hyväksytylle tasolle ja että riskejä valvotaan ja ne ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn. Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat luottoriskit, markkinariskit sisältäen korko- ja hintariskit, rahoitusriskit, kiinteistöriskit sekä strategiset ja operatiiviset riskit. Pankki seuraa riskikartalla eri riskien keskinäisiä riippuvuuksia.

Periaatteet ja organisointi

Liedon Säästöpankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan visioon ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiowan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittävillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat luotto- ja markkinariskeille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskien seurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia sekä itse laadittuja raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Luottoriskit

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastoista syntyvien riskien tulos- ja vaka-
varaisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja
luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon
suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maaseutuyrittäjät sekä
pienyrietykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pan-
kin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin
67,8 % (68,5 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 5,7 % (5,6 %) ja mui-
den 26,5 % (25,9 %). Valtaosa, 73,4 % (75,2 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta
vastaan.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asia-
kasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Henkilöasiakkaan luottokelpoisuuden
arviointi rakentuu mallinnettuun maksukäyttäytymisen seurantaan ja sen pohjalta tehtävään
arvioon asiakkaan maksukyvyistä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuk-
sia pankin luottoryhmälle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin
hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden
päätoimihenkilön periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksu-
kykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen.
Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään
arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetun-
temusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen ar-
vostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättö-
miä luottoja seuraamalla. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakas-
vastuuhenkilöiden taholta. Seuranta perustuu jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden
toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa suu-
rimpien asiakkaiden tai asiakaskokonaisuuksien vakuusriskit koko luottokantaan kohdistuvan
arvonalennustarkastelun yhteydessä. Tarkastelu käsittää suurimpien asiakkaiden tai asiakasko-
konaisuuksien vastuut ja kattaa noin viidenneksen pankin koko luottokannasta. Raportointi
sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokel-
poisuusluokittain. Lisäksi hallitukselle raportoidaan kerran vuodessa pankin 20 suurimman asia-
kaskokonaisuuden vastuu- ja vakuustilanne yksityiskohtaisesti.

Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulos-
tasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla. Pankin hallitus on päättänyt, että pankilla
voi olla hallituksen erikseen hyväksymänä asiakasluottokannassaan asiakaskokonaisuuksia,
joiden vastuut ylittävät luottolaitoslain asettaman rajan 10 % pankin omista varoista (ns. suuret
asiakasriskit). Tällöin kyseeseen tulevat ainoastaan RS-kohderahoitukseen liittyvät vastuut,
joissa eri rakennuskohteiden yhtäaikainen rakentaminen saattaa aiheuttaa 10 %:n rajan ylityk-
sen. Pankin luottolaitosvastuille on pankin hallitus määritellyt enimmäismääräksi luottolaitoskoh-
taisesti 10-25 % pankin omista varoista. Nämä rajat alittavat LLL 31.12.2010 määräyksen, jonka
mukaan asiakasvastuu luottolaitoskokonaisuudelle ei saa ylittää pankin sisäistä rajaa, joka on
maksimissaan 150 milj. euroa tai 100 % pankin omista varoista mikäli 25 % pankin omista va-
roista alittaa 150 milj. euroa.

Rahoitusriski

Rahoitusriski on jälleerahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriski syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Rahoitusriskiä arvioidaan maturiteetti-luokittain kunkin luokan saatavien ja velkojen erotuksen suuruudella. Rahoitusriskiä hallitaan mm. pitämällä riittävästi likvidejä varoja maksuvalmiuden takaamiseksi. Rahoitusriskiä seurataan kuukausittain raportoiden hallitukselle pankin rahoitustilanteesta sekä maksuvalmiusasemasta. Raportointi perustuu tietoihin saatavien ja velkojen erääntymishetkestä sekä käytävissä olevista limiiteistä. Pankin hallitus on asettanut pankin maksuvalmiusrajaksi 5 % velkojen määrästä 1-6 kuukauden aikajänteellä. Maksuvalmiuden määrä on ollut edellä mainitulla kriteerillä yli kolminkertainen.

Liedon Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleerahoituksen talletuksina ja laskemalla liikkeeseen debentuuri- ja muita joukkovelkakirjalainoja pääasiassa omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 48 200 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on pidentää jälleerahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin muihin rahalaitoksiin. Pankin taseessa olevista luotoista on 13,6 % (14,1 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Pankin omista varoista annettujen luottojen suhde varainhankintaan oli vuoden lopussa 85,2 % (84,3).

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- tai erääntymisajankohdista. Pankin hallitus on myöntänyt toimivalle johdolle valtuudet suojaavien johdannaisten käyttöön. Korkoriskiään pienentääkseen pankki käyttää suojaavia johdannaissopimuksia, joiden käytöstä on tehty tarkempaa selkoa kohdassa johdannaissopimukset.

Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1 - 60 kk:n korkokatteen ennusteeseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa määritellyt puitteet pankin korkoriskin määrittelylle.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 2.5. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten sekä volatiliiteetin vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Pankin sijoitukset pörssinoteerattuihin osakkeisiin pl. pankkien osakkeet sekä osake- ja yhdistelmärahastoihin on hallituksen vahvistamassa sijoitus-toiminnan ohjeessa rajattu enintään 15 %:iin omista varoista. Tilinpäätöshetkellä näitä sijoituksia oli yhteensä 15,3 miljoonaa euroa. Muiden osakesijoitusten määrä oli tilinpäätöshetkellä 18,7 miljoonaa euroa. Arvopapereiden kurssimuutokset kasvattivat pankin omia varoja yhteensä 3,4 miljoonalla eurolla kun käyvän arvon rahaston 4,2 miljoonan euron määrästä vähennetään laskennallinen verovelka. Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Pankki seuraa kuukausittain sijoitustarkoitukseen hankittujen arvopapereiden markkina-arvoja ja niiden transaktioihin liittyviä kassavirtoja. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti arvopaperisalkun sisältö ja taseasema. Arvopaperisalkkuun sisältyvää markkinariskiä arvioidaan suhteessa pankin tulokseen ja omiin varoihin.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin tuottoarvomenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Pankin kiinteistöriskiä seurataan vuosittain hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on pieni verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin varoihin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 2.8.

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin sitoutunut pääoma taseessa oli tilinpäätöshetkellä 7,6 miljoonaa euroa (7,5). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma taseessa oli määrältään 7,3 miljoonaa euroa (7,2), mikä on 0,90 % pankin taseen loppusummasta. Sijoituskiinteistöomaisuuden vuoden 2013 nettotuotto oli 6,7 % (5,5). Nettotuotolla tarkoitetaan kiinteistökohteen tuottoa suhteessa siihen sitoutuneeseen pääomaan.

Strategiset ja operatiiviset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan pankin toimintaympäristön kehitykseen nähden väärin valitusta liiketoimintastrategiasta syntyviä menetyksiä.

Strategiset riskit pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositasen suunnitelmat säännöllisesti. Suunnittelussa hyödynnetään Säästöpankkiliiton analyysijä säästöpankkien ti-

lasta ja kehityksestä sekä muiden talousanalyysijä tuottavien tahojen ennusteita toimialan, kilpailutilanteen ja taloudellisen toimintaympäristön kehityksestä.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka voivat johtua sisäisistä puutteellisuuksista järjestelmissä, prosesseissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä.

Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Pankki on varautunut erityisellä vakuutuksella pankkitoiminnassa mahdollisesti toteutuviin operatiivisiin riskeihin ja niistä aiheutuviin vahinkoihin. Oikeudellisten riskien toteutumista osaltaan vähentävät laajasti käytössä olevat vakiomuotoiset sopimusehdot. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla.

Operatiivisia riskejä seurataan keräämällä tietoa pankkia kohdanneista taloudellisista menetyksistä ja mahdollisista väärinkäytöksistä. Hallitukselle raportoidaan vähintään kerran vuodessa havainnot pankin operatiivisista riskeistä. Toimiva johto hyödyntää sisäisen valvonnan tuottamaa raportointia ohjeistuksen noudattamisesta sekä tietoja toimintaympäristön muutoksista.

Sisäinen tarkastus

Hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle. Pankin hallitus käsittelee sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusyhteenvedot vuosittain. Pankin sisäinen tarkastus on ulkoistettu.

Sisäinen valvonta

Pankin sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että pankissa eri tasoille asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan sovittuja ja asetettuja sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen. Sisäinen valvonta on pankin sisältä käsin tapahtuvaa hallintoelinten ja organisaation itsensä hoitamaa tarkkailua ja kohdistuu ensisijassa toiminnan tilaan, laatuun ja tuloksiin. Sisäistä valvontaa suorittavat pankin hallitus, toimitusjohtaja, muut johtoryhmän jäsenet, esimiehet ja toimihenkilöt sekä Risk Controller, jonka suorittama sisäinen valvonta ja raportointi ovat lähtökohtana sisäisen tarkastuksen arviolle pankin sisäisen valvonnan laajuudesta ja riittävydestä. Toimihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa poikkeamista ja laittomuuksista ylemmälle organisaatiolle.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä sekä hallinto ja henkilöstö

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmis-

tä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtajan vastuulla on pankin strategian valmistelu ja toimeenpano sekä operatiivinen johtaminen. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Rahoitustarkastuksen määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Hallinto

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 24.10.2013 ja valitsivat tallettajien edustajat isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Liedon Säästöpankin isäntiin kuuluu 49 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut pelastusjohtaja Jari Sainio ja varapuheenjohtajana luokanopettaja Helena Dahl. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2012 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin tilikauden 3 227 346,37 euron voitosta päätettiin jättää 3 132 346,37 euroa vapaaseen omaan pääomaan ja jakaa 95 000,00 euroa yleishyödyllisiin tarkoituksiin vastuullisuuskonseptiin liittyen.

Kokouksessa päätettiin lisäksi perustaa asiakastoimikunnat korvaamaan aikaisemmat paikallishallitukset, paikallisisännät sekä konttoreiden valvojat. Jatkossa pankin hallitus nimittää konttorille tai konttoriryhmälle asiakastoimikunnan, jonka tavoitteena on kehittää säästöpankin toimintaa alueellisesti.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista, säästöpankkien yhteenliittymään liittymisestä sekä sääntöjen muuttamisesta.

Pankin hallituksen jäseniksi kaudeksi 2014-2016 valittiin erovuorossa olleet Jaakko Ossa ja Jari Sairanen uudelleen sekä ikänsä puolesta eroamaan joutuneen Matti Lautamäen tilalle vuodeksi 2014 valittiin toimitusjohtaja Auli Hänninen Liedosta. Matti Lautamäki valittiin kunniaisännäksi.

Eroavuorossa olevat isännät valittiin uudelleen kaudeksi 2014-2016. Uusiksi isänniksi vuodeksi 2014 valittiin yrittäjä Pauli Nurmi ja opettaja Riina Kolkkala-Westerlund sekä vuosiksi 2014-2015 yrittäjä Mari Mikkola ja kauppias Kimmo Lähtinen. Kunniaisänniksi valittiin isännät Lasse Kivistö, Teuvo Palmén ja Timo Suvanto. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Jari Sainio ja varapuheenjohtajana Helena Dahl. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT Henry Maarala ja varatilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Syyskokouksessa päätettiin Liedon Säästöpankin liittymisestä muodostettavaan säästöpankkien yhteenliittymään, hyväksyttiin yhteenliittymän toimintaperiaatteet ja keskusyhteisön säännöt sekä päätettiin toimintaperiaatteiden noudattamista koskevan sitoumuksen antamisesta. Lisäksi päätettiin sääntöjen muuttamisesta lähinnä säästöpankkien yhteenliittymään liittymisen johdosta.

Liedon Säästöpankin hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Matti Lautamäki ja varapuheenjohtajana Kalle Vauranoja sekä toimitusjohtajana Jussi Hakala. Varatoimitusjohtajana on toiminut Tuukka Heinonen. Hallitus kokoontui vuoden aikana 16 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet vuonna 2013:

Jäsen	ammatti	jäsenyyden alkamisvuosi
Dahl Päivi	toimitusjohtaja	2012
Lautamäki Matti	toimitusjohtaja	1994
Ossa Jaakko	professori	2002
Sairanen Jari	toimitusjohtaja	2012
Säteri Matti	agronomi	1986
Vauranoja Kalle	toimitusjohtaja	2003

Pankin varsinaisena tilintarkastajana on toiminut KHT Henry Maarala ja varatilintarkastajana tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Finanssivalvonta suoritti pankissa menettelytapoihin liittyvän tarkastuksen 19.9.2013. Pankin sisäistä tarkastusta on hoitanut tilikauden aikana KTM Anne Toivonen Audit Partners A & T Oy:stä. Vakavaraisuuden hallintaprosessin riippumattoman arvi-
on on laatinut Audit Partners A & T Oy.

Henkilöstö

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 121 henkilöä, joista pitkäaikaisesti poissa oli 11 henkilöä. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oli 110 ja määräaikaisessa 11 henkilöä. Henkilömäärä laski vuoden aikana kahdeksalla henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 47 vuotta. Pankissa lanseerattiin vuoden aikana pankin oma johtajuuskuva erillisen vuorovaikutus asiantuntijaorganisaation voimavarana koulutuksen yhteydessä. Esimiehille järjestettiin esimieskoulutusta vahvistamaan johtajuuskuvan käyttöönottoa. Tilikauden aikana keskityttiin osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen ja erityisesti sijoituspalvelututkintojen suorittamiseen (APV1-tutkinto). Koulutuspanostukset olivat 136 000 euroa ja koulutuspäiviä pankin henkilökunnalle kertyi keskimäärin 5 päivää henkilöä kohden.

Palkitsemisjärjestelmä ja lisäeläketurva

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkio sekä kokouskohtainen palkkio. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa palkkiota asetettujen strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta. Saavutetut palkkiot maksetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille vuosittain.

31.12.2010 voimaan tulleen Valtiovarainministeriön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmiä koskevan asetuksen 1372 mukaisesti pankin hallitus hyväksyy vuosittain palkitsemisen yleiset periaatteet johtoa ja koko henkilöstöä varten sekä valvoo periaatteiden noudattamista.

Pankin palveluksessa 1.1.1993 olleilla toimihenkilöillä on työehtosopimukseen liittyen voimassa lisäeläketurva, joka mahdollistaa kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 62 vuotta. Toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on ryhmäeläkesopimus, josta maksetaan eläkettä henkilön täytettyä 63 vuotta.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta säästöpankit omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin täysin omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Bonum Pankki Oy:n maksujenväli-

tys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Laskentakeskus- ja arvokuljetuspalveluja hoitavat Loomis Suomi Oy ja G4S Cash Services Oy.

Yhteiskuntavastuu

Liedon Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Liedon Säästöpankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta.

Liedon Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2013 yhteisöjen tuloveroa 1,1 miljoonaa euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä noin 0,3 miljoonalla eurolla vuoden 2013 aikana.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2014

Liedon Säästöpankin liiketoiminnan arvioidaan vuoden 2014 aikana kehittyvän olosuhteet huomioiden myönteisesti ja tavoitteena on pitää liiketoiminnan kannattavuus vähintään edellisen vuoden tasolla. Haasteen pankin vuoden 2014 liikevoitolle asettavat alhainen korkotaso sekä korkokatteeseen kohdistuvien suojaustoimenpiteiden vaikutuksen pieneneminen. Lisäksi eduskunnan säätämä pankkivero heikentää vuoden 2013 tavoin vuoden 2014 tulosta noin 0,6 miljoonalla eurolla. Uuden keskuspankin perustamiseen ja toiminnan käynnistämiseen liittyvät kertaluonteiset erät lisäävät lievästi kustannuksia vuoden 2014 aikana.

Korkotason mahdollinen lasku alentaa korkokatetta jonkin verran ja nousu kasvattaa korkokatetta vastaavasti. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus aiheuttaa painetta talletuskorkojen nousuun kun samaan aikaan rahoitusmarkkinasektori valmistautuu koko euroaluetta koskevan likviditeettisääntelyn tulon. Antolainauksen marginaalien arvioidaan kuluvan vuoden aikana nousevan edelleen jonkin verran millä on positiivinen vaikutus korkokatteeseen.

Pankin talletusten ja joukkovelkakirjojen määrän arvioidaan kasvavan vuoden 2014 aikana luotonantoa vastaavasti kun taas debentuurien määrä pienenee uuden vakavaraisuussääntelyn vaikutuksesta. Rahasto- ja vakuutussäästämisaktiiviteetin arvioidaan edelleen kasvavan mikäli osakemarkkinoiden kurssikehitys on suotuisa. Lisäksi indeksilainojen arvioidaan kiinnostavan asiakaskuntaa entistä enemmän.

Pankin maksuvalmiuden ennakoitaan pysyvän edelleen hyvänä rahoituslähteiden monipuolistamistavoitteesta johtuen. Vakavaraisuussuhdelukuun vuonna 2014 vaikuttaa olennaisesti muuttuva vakavaraisuussääntely, jonka johdosta debentuurilainojen lukeminen omiin varoihin on mahdollista enää vain rajoitetusti. Tämä vaikuttaa pankin kokonaisvakavaraisuussuhdelukuun alentavasti mutta ensisijaisesti omiin varoihin perustuvaan suhdeluukuun sääntelymuutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta. Vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttaa toiminnallisen tuloksen lisäksi riskipainotetun taseen kehitys sekä investoinnit säästöpankkien yhteenliittymään ennen Finanssivalvonnan yhteenliittymälle myöntämää toimilupaa.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Liedon Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 54 850 695,73 euroa, josta tilikauden voitto on 2 339 717,61 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden 2 339 717,61 euron voitosta jätetään vapaaseen omaan pääomaan 2 289 717,61 euroa ja 50 000,00 euroa varataan yleishyödyllisiin tarkoituksiin vastuullisuuskonseptiin liittyen.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{tilinpäätös-} \\ \text{siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla} \\ \text{vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} * 100$

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} * 100$

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä} \\ \text{laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} * 100$

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} * 8 \%$

Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijaiset omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} * 8 \%$

Tilinpäätös

Liedon Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2013 eur	1.1. - 31.12.2012 eur
Korkotuotot	(1.1)	17 567 498,79	18 494 183,47
Korkokulut	(1.1)	-5 416 415,71	-4 929 422,13
KORKOKATE		12 151 083,08	13 564 761,34
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	(1.2)	1 168 257,05	1 146 439,30
Palkkiotuotot	(1.3)	7 560 484,91	6 610 579,52
Palkkiokulut	(1.3)	-830 573,66	-759 246,25
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(1.4)	72 800,85	82 978,20
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(1.5)	1 013 556,33	318 025,37
Suojauslaskennan nettotulos	(1.6)	-27 310,61	-40 633,18
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(1.7)	291 197,48	120 275,70
Liiketoiminnan muut tuotot	(1.8)	917 726,67	213 931,07
Hallintokulut		-11 953 132,66	-11 623 835,37
Henkilöstökulut	(1.9)	-6 397 193,75	-6 251 366,67
Muut hallintokulut	(1.10)	-5 555 938,91	-5 372 468,70
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(1.11)	-725 190,48	-664 945,40
Liiketoiminnan muut kulut	(1.8)	-2 429 835,36	-1 589 705,74
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(1.12)	-202 184,86	-159 798,22
LIIKEVOITTO		7 006 878,74	7 218 826,34
Tilinpäätössiirrot		-3 592 274,12	-3 020 856,64
Tuloverot		-1 074 887,01	-970 623,33
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO VEROJEN JÄLKEEN		2 339 717,61	3 227 346,37
TILIKAUDEN VOITTO		2 339 717,61	3 227 346,37

Liedon Säästöpankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2013	31.12.2012
		eur	eur
Käteiset varat		2 579 445,59	2 735 923,19
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		15 383 175,00	20 786 125,00
Saamiset luottolaitoksilta	(2.1)	70 474 499,57	36 479 452,75
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(2.2)	575 102 364,40	520 347 087,54
Saamistodistukset	(2.3)	74 085 771,37	94 905 117,80
Julkisyhteisöiltä		0,00	0,00
Muilta		74 085 771,37	94 905 117,80
Osakkeet ja osuudet	(2.4)	49 969 950,30	37 498 600,97
Johdannaissopimukset	(2.5)	4 596 831,71	6 143 288,77
Aineettomat hyödykkeet	(2.7)	366 943,92	93 674,38
Aineelliset hyödykkeet		15 739 827,71	15 569 373,87
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	(2.8)	7 338 965,50	7 190 365,92
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(2.8)	7 550 349,56	7 519 748,41
Muut aineelliset hyödykkeet		850 512,65	859 259,54
Muut varat	(2.10)	1 889 109,77	44 501,68
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(2.11)	5 113 381,22	5 461 540,90
Laskennalliset verosaamiset	(2.18)	157 859,04	780 731,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ		815 459 159,60	740 845 418,57

VASTATTAVAA

		31.12.2013	31.12.2012
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(2.12)	31 533 002,17	20 679 830,37
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(2.13)	605 941 169,98	590 240 647,53
Talletukset		604 537 949,64	588 446 560,56
Muut velat		1 403 220,34	1 794 086,97
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(2.14)	39 853 345,39	
Muut velat	(2.15)	3 939 011,72	5 075 399,22
Siirtovelat ja saadut ennakot	(2.16)	4 195 101,43	4 439 371,71
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(2.17)	35 394 200,00	30 979 000,00
Laskennalliset verovelat	(2.18)	1 218 768,26	2 104 100,69
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 722 074 598,95	653 518 349,52
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		29 155 520,30	25 563 246,18
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		<hr/> 29 155 520,30	25 563 246,18
OMA PÄÄOMA (2.22)			
Peruspääoma		1 000,00	1 000,00
Muut sidotut rahastot		9 377 344,62	9 211 844,75
Vararahasto		5 133 707,71	5 133 707,71
Käyvän arvon rahasto		4 243 636,91	4 078 137,04
Vapaat rahastot		29 025 602,83	29 025 602,83
Muut rahastot		29 025 602,83	29 025 602,83
Edellisten tilikausien voitto		23 485 375,29	20 298 028,92
Tilikauden voitto		2 339 717,61	3 227 346,37
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 64 229 040,35	61 763 822,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<hr/> <hr/> 815 459 159,60	740 845 418,57

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

		31.12.2013	31.12.2012
		eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		14 067 738,12	19 912 517,89
Takaukset ja pantit		13 885 738,12	13 825 837,15
Muut		182 000,00	6 086 680,74
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		28 894 926,34	41 456 920,41
Muut		28 894 926,34	41 456 920,41

Liedon Säästöpankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	2 339 717,61	3 227 346,37
Tilikauden oikaisut	5 412 854,27	4 813 435,91
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-61 374 142,39	-63 858 647,80
Saamistodistukset	25 104 845,43	-1 963 169,90
Saamiset luottolaitoksilta	-21 617 844,00	6 911 913,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-54 755 276,86	-69 310 897,19
Osakkeet ja osuudet	-8 844 507,48	-83 603,90
Muut varat	-1 261 359,48	587 110,19
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	66 551 882,24	63 725 086,26
Velat luottolaitoksille	10 853 171,80	-5 317 834,07
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	17 226 022,83	67 743 685,90
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	39 853 345,39	0,00
Muut velat	-1 380 657,78	1 299 234,43
Maksetut tuloverot	-1 321 946,84	-2 027 692,82
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	11 608 364,89	5 879 527,92
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-2 609 098,82	-1 033 847,80
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 284 772,05	-4 901 118,60
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	131 031,20	8 536,59
Investointien rahavirta yhteensä	-3 762 839,67	-5 926 429,81
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	15 009 000,00	13 000 000,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-10 593 800,00	-10 178 800,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-40 000,00	0,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	4 375 200,00	2 821 200,00
Rahavarojen nettomuutos	12 220 725,22	2 774 298,11
Rahavarat tilikauden alussa	11 565 642,94	8 791 344,83
Rahavarat tilikauden lopussa	23 786 368,16	11 565 642,94
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	2 579 445,59	2 735 923,19
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	21 206 922,57	8 829 719,75
Yhteensä	23 786 368,16	11 565 642,94
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	18 311 388,77	19 212 024,21
Maksetut korot	5 693 229,24	4 324 143,77
Saadut osingot	1 168 257,05	1 146 439,30
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	3 592 274,12	3 020 856,64
Tuloslaskelman verot	1 074 887,01	970 623,33
Käyvän arvon muutokset	31 889,11	40 633,18
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	759 734,73	772 101,84
Muut oikaisut	-45 930,70	9 220,92
Yhteensä	5 412 854,27	4 813 435,91

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Pankin tilinpäätös on laadittu kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (150/2007) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 1/2013 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Pankin tytäryritykset ovat kiinteistöyhtiöitä eikä pankilla ole osakkuus- eikä yhteisyrityksiä. Luottolaitoslain 155 §:n perusteella tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen eikä taseeseen, joten pankin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Rahoitusinstrumentit

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 1/2013 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään arvostusluokkaan:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Pankilla ei ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin on luokiteltu saamistodistukset, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, jotka erääntyvät määrättynä päivänä ja jotka pankilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytavissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin arvostusluokkiin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen arvostusluokkaan:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Arvostaminen

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Johdannaissopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenuon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenuon silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittää. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksytyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset sekä lainat ja muut saamiset on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä.

Tytär- ja omistusyhteyksyritysten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisen on todettu olevan merkittävä tai pitkäaikainen.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvonmuutokset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki suojaa korkoriskiään käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkokulujen oikaisuna.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelle luottolaitoslain 153 §:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti pääosin tuottoarvomenetelmää käyttäen. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty riskittömän 10 vuoden joukkovelkakirjalainan tuottoa lisättynä 5 %-yksiköllä. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 2.8.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Vapaaehtoisia varauksia, muun muassa luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Vapaaehtoisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä. Luottotappiovarauksia on tilinpäätöksessä kirjattu määrä, jonka jälkeen elinkeinoverolain sallima enimmäismäärä, 5 % saamisista on saavutettu.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetyt nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuunottamatta viivästyskorjoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Arvonalentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyys arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvonalentumistarkastelu.

Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut, arvon arvonalennus on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille on tehty arvonalentumistarkastelu. Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut tai osakkeen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle hankintamenon ja pankki arvioi, että se ei saa sijoittamiaan varoja takaisin, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappion määrää on arvioitu niiden kirjanpitoarvon ja sen arvon, jonka pankki arvioi jäävän saamatta, erotuksena. Osakkeiden tai osuuksien arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa tulosvaikutteisesti, vaan arvonmuutos kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapois-

toin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 25 - 40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3 – 8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3 - 5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3 - 5 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa ei ole kirjattu pakollisia varauksia eikä muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen

Muut liitetiedot

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Korkotuotot ja -kulut

	2013	2012
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	568 339,12	564 352,22
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 977 035,17	12 802 601,02
Saamistodistuksista	4 928 348,41	5 125 952,75
Muut korkotuotot	93 776,09	1 277,48
Yhteensä	17 567 498,79	18 494 183,47

Korkotuotot arvoltaan alentuneista luottoista ja muista saamisista	20 912,73	4 441,31
--	-----------	----------

Korkokulut

Veloista luottolaitoksille	-163 867,56	-298 350,18
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-5 226 447,93	-6 309 829,99
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-538 615,39	
Johdannaissopimuksista ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	1 160 151,39	2 379 758,19
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-628 911,99	-696 382,73
Muut korkokulut	-18 724,23	-4 617,42
Yhteensä	-5 416 415,71	-4 929 422,13

1.2 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	2013	2012
Myytävissä olevista rahoitusvaroista	1 168 257,05	1 146 439,30
Yhteensä	1 168 257,05	1 146 439,30

1.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2013	2012
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	1 522 675,19	1 200 173,17
Ottolainauksesta	63 905,97	29 155,75
Maksuliikenteestä	3 016 726,74	2 720 031,74
OmaisuuDENhoidosta	809 803,09	634 070,17
Välitetystä toiminnasta	1 893 641,63	1 786 605,53
Takausten myöntämisestä	89 785,47	83 859,43
Muut palkkiotuotot	163 946,82	156 683,73
Yhteensä	7 560 484,91	6 610 579,52

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-120 506,28	-119 747,39
Muut	-710 067,38	-639 498,86
Yhteensä	-830 573,66	-759 246,25

1.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2013	Käyvän arvon muu- tokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	Myyntivoitot ja - tappiot(netto) 18 265,00	54 535,00	72 800,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	18 265,00	54 535,00	72 800,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	0,85		0,85
Tuloslaskelmaerä yhteensä	18 265,85	54 535,00	72 800,85

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2012	Käyvän arvon muu- tokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	Myyntivoitot ja - tappiot(netto) 24 830,00	57 300,00	82 130,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	24 830,00	57 300,00	82 130,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	848,20	0,00	848,20
Tuloslaskelmaerä yhteensä	25 678,20	57 300,00	82 978,20

1.5 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2013	Arvon alentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	Myyntivoitot ja - tappiot(netto) 36 319,52	-866 651,72	974 740,48	144 408,28
Osakkeista ja osuuksista	178 135,79		691 012,26	869 148,05
Yhteensä	214 455,31	-866 651,72	1 665 752,74	1 013 556,33

Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2012	Arvon alentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	Myyntivoitot ja - tappiot(netto) 21 013,35		296 942,78	317 956,13
Osakkeista ja osuuksista	-21,48		90,72	69,24
Yhteensä	20 991,87		297 033,50	318 025,37

1.6 Suojauslaskennan nettotulos

	2013	2012
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-1 096 460,80	2 061 351,37
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	1 069 150,19	-2 101 984,55
Yhteensä	-27 310,61	-40 633,18

1.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2013	2012
Vuokratuotot	976 560,03	760 954,16
Vuokrakulut	-12 740,00	-4 455,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-78 182,16	-71 716,97
Arvon alentumistappiot		-35 439,47
Muut tuotot	17 456,20	20 308,65
Muut kulut	-611 896,59	-549 375,67
Yhteensä	291 197,48	120 275,70

1.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2013	2012
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	9 707,40	19 518,64
Luovutusvoitot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	99 325,02	
Muut tuotot	808 694,25	194 412,43
Yhteensä	917 726,67	213 931,07

	2013	2012
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-378 370,03	-268 471,57
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-587 222,94	-510 521,30
Muut kulut	-1 464 242,39	-810 712,87
Yhteensä	-2 429 835,36	-1 589 705,74

1.9 Henkilöstökulut

	2013	2012
Palkat ja palkkiot	-5 204 163,86	-5 080 332,75
Henkilösivukulut	-1 193 029,89	-1 171 033,92
Eläkekulut	-951 408,02	-936 043,28
Muut henkilösivukulut	-241 621,87	-234 990,64
Yhteensä	-6 397 193,75	-6 251 366,67

1.10 Muut hallintokulut

	2013	2012
Muut henkilöstökulut	-414 501,21	-461 490,84
Toimistokulut	-437 582,09	-401 604,67
Atk-kulut	-3 246 972,45	-3 004 174,03
Yhteyskulut	-336 989,89	-304 136,94
Edustus- ja markkinointikulut	-1 119 893,27	-1 201 062,22
Yhteensä	-5 555 938,91	-5 372 468,70

1.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2013	2012
Suunnitelman mukaiset poistot	-681 552,57	-664 945,40
Aineelliset hyödykkeet	-416 332,00	-637 768,34
Aineettomat hyödykkeet	-265 220,57	-27 177,06
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-43 637,91	
Aineettomat hyödykkeet	-43 637,91	
Yhteensä	-725 190,48	-664 945,40

1.12 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	2013	2012
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista		
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-202 184,86	-159 798,22
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	-236 476,75	-177 557,24
Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset (-)	34 291,89	17 759,02
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	-202 184,86	-159 798,22
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	-202 184,86	-159 798,22

1.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2013	2012
Pankkitoiminnan tuotot	23 147 795,76	22 016 357,32

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä.

Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa. Tuotot on esitetty eliminoimattomina.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Saamiset luottolaitoksilta

	2013	2012
Vaadittaessa maksettavat	21 206 922,57	8 829 719,75
Kotimaisilta luottolaitoksilta	21 206 922,57	8 829 719,75
Muut	49 267 577,00	27 649 733,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	49 267 577,00	27 649 733,00
Yhteensä	70 474 499,57	36 479 452,75

Erään Muut sisältyy pankin Aktia Hypoteekkipankki Oy:lle antama pitkäaikainen, vakuudeton seniorluotto liittyen välitettyjen kiinnitysluottojen jälleenrahoitukseen.

2.2 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2013	2012
Yritykset ja asuntoyhteisöt	147 854 503,99	129 575 255,06
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset		2 632 710,36
Julkisyhteisöt	3 142 383,32	3 746 303,29
Kotitaloudet	422 714 590,87	383 775 890,70
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 265 313,85	472 306,89
Ulkomaat	125 572,37	144 621,24
Yhteensä	575 102 364,40	520 347 087,54
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	88 000,00	

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

	2013	2012
Arvonalennustappiot tilikauden alussa	438 303,21	350 996,94
+ tilikauden aikana kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	236 476,75	177 557,24
- tilikauden aikana peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	-30 669,47	-14 260,99
- tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	-92 369,41	-75 989,98
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	551 741,08	438 303,21

2.3 Saamistodistukset

	2013	2012		
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoituksen oikeuttavia saamistodistuksia	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoituksen oikeuttavia saamistodistuksia
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät saamistodistukset	1 078 635,00		1 056 650,00	
Julkisesti noteeratut	1 078 635,00		1 056 650,00	
Myytävissä olevat saamistodistukset	84 873 530,23	15 383 175,00	111 115 063,57	20 786 125,00
Julkisesti noteeratut	71 627 263,80	15 383 175,00	88 630 970,75	20 786 125,00
Muut	13 246 266,43		22 484 092,82	
Eräpäivään asti pidettävät saamistodistukset	3 516 781,14		3 519 529,23	
Julkisesti noteeratut	1 016 781,14		1 019 529,23	
Muut	2 500 000,00		2 500 000,00	
Yhteensä	89 468 946,37	15 383 175,00	115 691 242,80	20 786 125,00
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	5 017 335,00		6 690 660,00	

2.4 Osakkeet ja osuudet

	2013	2012
Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet	49 969 950,30	37 498 600,97
Julkisesti noteeratut	34 099 531,44	24 237 280,93
Muut	15 870 418,86	13 261 320,04
Osakkeet ja osuudet yhteensä	49 969 950,30	37 498 600,97
-joista luottolaitoksissa	13 930 630,90	13 288 138,85

2.5 Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot	2013	2012		Yhteensä
	Jäljellä oleva maturiteetti	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	
Suojaavat johdannaissopimukset	30 000 000,00	740 000,00	35 000 000,00	65 740 000,00
Korkojohdannaiset	30 000 000,00		35 000 000,00	65 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	30 000 000,00		35 000 000,00	65 000 000,00
Osakejohdannaiset		740 000,00		740 000,00
Jäljellä oleva maturiteetti	2012	2012		Yhteensä
	Jäljellä oleva maturiteetti	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	
Suojaavat johdannaissopimukset	20 000 000,00	30 000 000,00	35 000 000,00	85 000 000,00
Korkojohdannaiset	20 000 000,00	30 000 000,00	35 000 000,00	85 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	20 000 000,00	30 000 000,00	35 000 000,00	85 000 000,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2013	2012		
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	4 596 831,71		6 143 288,77	
Korkojohdannaiset	4 589 439,31		6 143 288,77	
Koronvaihtosopimukset	4 589 439,31		6 143 288,77	
Osakejohdannaiset	7 392,40			
Yhteensä	4 596 831,71		6 143 288,77	

2.6 Lähipiiritiedot

Lähipiiritiedot esitetään henkilöstöä ja johtoa koskevien liitetietojen yhteydessä. Liitetieto 4.4.

2.7 Aineettomat hyödykkeet

	2013	2012
Muut aineettomat hyödykkeet	366 943,92	93 674,38
Yhteensä	366 943,92	93 674,38

2.8 Aineelliset hyödykkeet

	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	11 658,13	
Sijoituskäytössä	38 180,82	38 180,82
Yhteensä	49 838,95	
Rakennukset		
Omassa käytössä	79 560,69	
Sijoituskäytössä	298 799,15	610 000,00
Yhteensä	378 359,84	
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	7 459 130,74	
Sijoituskäytössä	7 001 985,53	8 118 933,62
Yhteensä	14 461 116,27	
Muut aineelliset hyödykkeet	850 512,65	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	15 739 827,71	

Sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenoon.

2.9 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Aineettomat hyödykkeet	2013			
Hankintameno 1.1.	579 884,52			
+ tilikauden lisäykset	241 988,01			
- tilikauden vähennykset	-74 411,76			
+/- siirrot erien välillä	2 164 661,77			
Hankintameno 31.12.	2 912 122,54			
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-486 210,14			
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	-1 750 110,00			
- tilikauden poistot	-308 858,48			
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-2 545 178,62			
Kirjanpitoarvo 31.12.	366 943,92			
Kirjanpitoarvo 1.1.	93 674,38			
Aineelliset hyödykkeet				
				2013
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 136 522,43	9 532 925,46	4 909 706,11	22 579 154,00
+ tilikauden lisäykset	258 452,75	392 171,37	392 159,92	1 042 784,04
- tilikauden vähennykset		-58 816,85	-4 209,90	-63 026,75
+/- siirrot erien välillä	-53 434,23	-2 111 227,54		-2 164 661,77
Hankintameno 31.12.	8 341 540,95	7 755 052,44	5 297 656,13	21 394 249,52
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-946 156,51	-2 013 177,05	-4 050 446,57	-7 009 780,13
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	21 763,22	1 824 086,04	4 023,22	1 849 872,48
- tilikauden poistot	-78 182,16	-15 611,87	-400 720,13	-494 514,16
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 002 575,45	-204 702,88	-4 447 143,48	-5 654 421,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 338 965,50	7 550 349,56	850 512,65	15 739 827,71
Kirjanpitoarvo 1.1.	7 190 365,92	7 519 748,41	859 259,54	15 569 373,87

Osakehuoneistojen aktivoidut peruseränmenot on siirretty tilikauden 2013 aikana aineellisista hyödykkeistä aineettomiin hyödykkeisiin.

2.10 Muut varat

	2013	2012
Maksujenvälityssaamiset	93,29	8 457,87
Muut	1 889 016,48	36 043,81
Yhteensä	1 889 109,77	44 501,68

2.11 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2013	2012
Korot	3 588 942,09	4 334 596,96
Muut	1 524 439,13	1 126 943,94
Yhteensä	5 113 381,22	5 461 540,90

2.12 Velat luottolaitoksille

	2013	2012
Luottolaitoksille	31 533 002,17	20 679 830,37
Vaadittaessa maksettavat	5 332 471,64	5 635 369,99
Muut	26 200 530,53	15 044 460,38
Yhteensä	31 533 002,17	20 679 830,37

2.13 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2013	2012
Talletukset	604 537 949,64	588 446 560,56
Vaadittaessa maksettavat	360 455 322,40	347 571 865,85
Muut	244 082 627,24	240 874 694,71
Muut velat	1 403 220,34	1 794 086,97
Muut	1 403 220,34	1 794 086,97
Yhteensä	605 941 169,98	590 240 647,53

2.14 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	2013	2012		
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	39 853 345,39	40 000 000,00		
Yhteensä	39 853 345,39	40 000 000,00		

2.15 Muut velat

	2013	2012
Maksujenvälitysvelat	3 832 595,96	5 015 062,62
Muut	106 415,76	60 336,60
Yhteensä	3 939 011,72	5 075 399,22

2.16 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2013	2012
Korot	2 539 583,27	2 814 801,48
Muut	1 655 518,16	1 624 570,23
Yhteensä	4 195 101,43	4 439 371,71

2.17 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Liedon Sp deb.II-2012 12-17 2,75%	8 000 000,00	8 000 000,00	2,75	19.11.2017
Liedon Sp deb.I-2013 2,5% 20.5.2018	10 000 000,00	10 000 000,00	2,50	20.5.2018
Yhteensä	18 000 000,00	18 000 000,00		
	Omiin varoihin luettu määrä			
Liedon Sp deb.II-2012 12-17 2,75%	8 000 000,00			
Liedon Sp deb.I-2013 2,5% 20.5.2018	10 000 000,00			
Yhteensä	18 000 000,00			

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

2) Muut kuin yllämainitut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin luottolaitoksen muilla veloilla

	Ikuiset lainat	Debentuurilainat	Velat yhteensä
Velkojen yhteenlaskettu määrä		17 394 200,00	17 394 200,00

2.18 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksista.

Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verosaamiset	157 859,04
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verovelat	1 218 768,26

2.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2013		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 008 300,00	2 034 200,00	5 492 825,00
Saamiset luottolaitoksilta	44 659 599,57		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	26 109 403,61	51 088 402,70	194 605 826,49
Saamistodistukset	4 111 180,00	12 748 217,18	46 208 352,05
Yhteensä	75 888 483,18	65 870 819,88	246 307 003,54
	2013		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	6 847 850,00		15 383 175,00
Saamiset luottolaitoksilta		25 814 900,00	70 474 499,57
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	154 918 063,54	148 380 668,06	575 102 364,40
Saamistodistukset	7 884 822,14	3 133 200,00	74 085 771,37
Yhteensä	169 650 735,68	177 328 768,06	735 045 810,34

Rahoitusvarat

	2012	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
	alle 3 kk		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		6 148 050,00	8 844 975,00
Saamiset luottolaitoksilta	14 246 652,75		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	23 128 424,53	59 858 782,07	176 006 441,29
Saamistodistukset	4 995 996,64	7 840 182,76	60 875 610,17
Yhteensä	42 371 073,92	73 847 014,83	245 727 026,46

Rahoitusvarat

	2012	yli 10 vuotta	Yhteensä
	5 - 10 vuotta		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	5 793 100,00		20 786 125,00
Saamiset luottolaitoksilta		22 232 800,00	36 479 452,75
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	136 718 100,49	124 635 339,16	520 347 087,54
Saamistodistukset	12 101 003,23	9 092 325,00	94 905 117,80
Yhteensä	154 612 203,72	155 960 464,16	672 517 783,09

Rahoitusvelat

	2013	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
	alle 3 kk		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	5 332 471,67	10 798 911,90	10 968 233,10
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	434 311 488,85	130 239 009,73	41 037 454,06
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			39 853 345,39
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		11 716 600,00	23 677 600,00
Yhteensä	439 643 960,52	152 754 521,63	115 536 632,55

Rahoitusvelat

	2013	yli 10 vuotta	Yhteensä
	5 - 10 vuotta		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	4 433 385,50		31 533 002,17
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	353 217,34		605 941 169,98
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			39 853 345,39
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			35 394 200,00
Yhteensä	4 786 602,84		712 721 717,54

Rahoitusvelat

	2012	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
	alle 3 kk		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	5 635 369,99	13 805 749,40	1 238 710,98
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	411 711 413,14	106 200 990,89	71 700 826,40
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		10 166 600,00	20 812 400,00
Yhteensä	417 346 783,13	130 173 340,29	93 751 937,38

Rahoitusvelat

	2012	yli 10 vuotta	Yhteensä
	5 - 10 vuotta		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille			20 679 830,37
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	627 417,10		590 240 647,53
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			30 979 000,00
Yhteensä	627 417,10		641 899 477,90

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

2.20 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määriin sekä samaan konserniin kuuluvilta

Varat	2013		2012	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	15 383 175,00		20 786 125,00	
Saamiset luottolaitoksilta	70 474 499,57		36 479 452,75	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	575 102 364,40		520 347 087,54	
Saamistodistukset	74 085 771,37		94 905 117,80	
Johdannaissopimukset	4 596 831,71		6 143 288,77	
Muu omaisuus	75 816 517,55		62 184 346,71	
Yhteensä	815 459 159,60		740 845 418,57	

Velat	2013		2012	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	31 533 002,17		20 679 830,37	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	605 941 169,98		590 240 647,53	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	39 853 345,39			
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	35 394 200,00		30 979 000,00	
Muut velat	5 157 779,98		7 179 499,91	
Siirtovelat ja saadut ennakot	4 195 101,43		4 439 371,71	
Yhteensä	722 074 598,95		653 518 349,52	

2.21 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Rahoitusvarat	2013		2012	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	2 579 445,59	2 579 445,59	2 735 923,19	2 735 923,19
Saamiset luottolaitoksilta	70 474 499,57	70 474 499,57	36 479 452,75	36 479 452,75
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	575 102 364,40	575 102 364,40	520 347 087,54	520 347 087,54
Saamistodistukset	89 468 946,37	89 468 946,37	115 691 242,80	115 691 242,80
Osakkeet ja osuudet	49 969 950,30	49 969 950,30	37 498 600,97	37 498 600,97
Johdannaissopimukset	4 596 831,71	4 596 831,71	6 143 288,77	6 143 288,77
Yhteensä	792 192 037,94	792 192 037,94	718 895 596,02	718 895 596,02

Rahoitusvelat	2013		2012	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	31 533 002,17	31 533 002,17	20 679 830,37	20 679 830,37
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	605 941 169,98	605 941 169,98	590 240 647,53	590 240 647,53
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	39 853 345,39	39 853 345,39		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	35 394 200,00	35 394 200,00	30 979 000,00	30 979 000,00
Yhteensä	712 721 717,54	712 721 717,54	641 899 477,90	641 899 477,90

Rahoitusvarojen käyvät arvot on ensisijaisesti määritelty käyttäen noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua markkinahintaa ei ole ollut saatavissa, arvostamisessa on käytetty markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää. Muiden rahoitusvarojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa. Rahoitusvelkojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	2013			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot	99 010 151,64	8 120 467,74	17 517 909,00	124 648 528,38
			-855 051,72	
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot	2012			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	94 443 325,28	18 351 803,17	29 757 154,82	142 552 283,27
			14 550,00	

Olennaiset rahoitusvarat, jotka on arvostettu hankintamenoön käyvän arvon sijasta

Hankintamenoön on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti.

Jaksotettuun hankintamenoön on arvostettu saamistodistuksia kirjanpitoarvoltaan 288.000,00 euroa. Näille saamistodistuksille ei ole voitu määrittää käypää arvoa luotettavasti.

2.22 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Peruspääoma	1 000,00			1 000,00
Muut sidotut rahastot	9 211 844,75	9 364 706,73	-9 199 206,86	9 377 344,62
Vararahasto	5 133 707,71			5 133 707,71
Käyvän arvon rahasto	4 078 137,04	9 364 706,73	-9 199 206,86	4 243 636,91
Käypään arvoon arvostamisesta	4 078 137,04	9 364 706,73	-9 199 206,86	4 243 636,91
Vapaat rahastot	29 025 602,83			29 025 602,83
Muut rahastot	29 025 602,83			29 025 602,83
Edellisten tilikausien voitto	20 298 028,92	3 227 346,37	-40 000,00	23 485 375,29
Tilikauden voitto	3 227 346,37	2 339 717,61	-3 227 346,37	2 339 717,61
Oma pääoma yhteensä	61 763 822,87	14 931 770,71	-12 466 553,23	64 229 040,35

Tilikauden 2012 voitosta oli 31.12.2013 jakamatta 55.000 €. Jakopäätökset ovat mahdollisia.

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Käyvän arvon rahasto				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	1 015 556,31	3 991 394,94	-3 116 670,66	1 890 280,59
josta laskennalliset verot	-329 551,39		-143 018,75	-472 570,14
Saamistodistukset	3 062 580,73	5 373 311,79	-6 082 536,20	2 353 356,32
josta laskennalliset verot	-993 817,58	405 478,50		-588 339,08
Käyvän arvon rahasto yhteensä	4 078 137,04	9 364 706,73	-9 199 206,86	4 243 636,91

ANNETTUJA VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:

	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Tase-erä				
Velat luottolaitoksille	7 698 911,90			7 698 911,90
Omasta velasta annetut yhteensä	7 698 911,90			7 698 911,90

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2013	2012
Alle 1 v	116 861,69	186 256,10
Yli 1v < 5 v	76 817,87	274 808,25

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2013	2012
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	13 885 738,12	13 825 837,15
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	182 000,00	6 086 680,74
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	28 894 926,34	41 456 920,41
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	42 962 664,46	61 369 438,30

Pankki on antanut omavelkaisen takauksen Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle omasta ja muiden välityssopimuksessa mukanaolevien säästöpankkien puolesta välitettyjen kiinnitysluottojen mahdollisten tappioiden korvaamisesta Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle.

Takausvastuun määrä on rajoitettu.

Pankki on antanut omavelkaisen takauksen Aktia Pankki Oyj:lle kaikkien muiden samanasaisen maksuliiketilisopimuksen Aktia Pankki Oyj:n kanssa tehneiden säästöpankkien hyväksi. Takauksen kohteena ovat ne saatavat, jotka Aktia Pankki Oyj:lle saattavat syntyä maksuliiketilisopimuksen ehtojen rikkomisesta.

Takausvastuun määrä on rajoitettu.

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonnäkövelvollisuusryhmään.

Arvonnäköveron ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 599 454,59	884 897,32
--	--------------	------------

Säästöpankkiliitto ry edustaa säästöpankkeja suhteessa Visa Europeen. Säästöpankkiliitto Visa Europan jäsenenä (Associate Member-jäsenyys) on ensisijaisesti vastuussa mahdollisesta korttiliiketoiminnassa syntyvästä vahingosta ja jäsenyysopimuksen sekä Visan sääntöjen noudattamisesta Visa Europelle. Jäsenyysopimuksen perusteella Visa Europe voi kohdistaa liitolle korvausvaatimuksia sopimuksen ja sääntöjen rikkomisesta. Koska Visa-kortteihin liittyvästä kaikesta liiketoiminnasta vastaavat säästöpankit, ne myös vastaavat viimekädessä kaikista mahdollisista korvauksista Visa Europelle.

HENKILÖSTÖÄ JA JOHTOA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2013	2012
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	100	99
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	6	6
Määräaikainen henkilöstö	4	6
Yhteensä	110	111

4.2 Johdon palkat ja palkkiot

	2013	2012
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	418 366,16	415 135,36
Yhteensä	418 366,16	415 135,36

4.3 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset

	2013		2012	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	683 737,12		817 345,60	138 409,40
Yhteensä	683 737,12		817 345,60	138 409,40
Lisäykset	46 750,00		476 010,00	
Vähennykset	180 358,43		60 994,20	

Lainaehdot:

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiiriin kuulumisen peruste	2013			Takaukset/ vakuudet
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	
Johto *)				
Sukulaisuus	63 800,00			
Yhteensä	63 800,00			
Lähipiiriin kuulumisen peruste	2012			Takaukset/ vakuudet
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	
Johto *)				
Sukulaisuus	65 000,00			30 000,00
Määräysvalta				40 000,00
Yhteensä	65 000,00			70 000,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytäryhtiöt	Kpl	Kirjanpitoarvot
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	2	4 170 537,51

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma*	Tilikauden voitto*
Aktia Hypoteekkipankki	5,01	107 700 000,00	1 738 724,47
Henkivakuutusosakeyhtiö Duo	8,88	24 804 665,73	6 623 227,21
Nooa Säästöpankki Oy	11,33	35 310 395,25	-642 230,68
Sp-Rahastoyhtiö Oy	8,76	1 957 053,86	-359 684,96
Oy Samlink Ab	2,69	11 582 011,78	1 552 187,95
Sp-Koti Oy	9,02	525 611,66	-534 854,48
Säästöpankkien Holding Oy	8,73	1 351 008,31	-123,65
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy	8,82		
Yhteensä		183 230 746,59	8 377 245,86

* Tilikauden 2012 oma pääoma ja voitto

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa itse tai yhteistyökumppaneidensa kanssa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankin hallussa olevat asiakasvarat	2013	2012
Täyden valtakirjan mukainen omaisuudenhoito	22 961 707,30	13 670 542,08
Yhteensä	22 961 707,30	13 670 542,08

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2013
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:	
Tilintarkastus	12 710,00
Yhteensä	12 710,00

6.3 Pitkäaikais säästäminen

	2013	
	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	123 177,80	36
Talletukset yhteensä	33 552,09	36
PS-tilit	33 552,09	36
Asiakasvarat yhteensä	89 625,71	
Osakkeet	9 000,00	
Rahastot	80 625,71	

7 VAKAVARAISUUTTA KOSKEVAT LIITETIEDOT (PILARI III)

7.1 Omat varat erittäin

	2013	2012
Ensisijaiset omat varat		
Maksettu oma pääoma	1 000,00	1 000,00
Rahastot	83 308 819,68	76 984 936,70
- Suunniteltu voitonjako	-50 000,00	-90 000,00
- Aineettomat hyödykkeet	-366 943,92	-93 674,38
- Rahoituslaitossijoitukset	-3 138 169,31	-2 930 954,46
Ensisijaiset omat varat yhteensä	79 754 706,45	73 871 307,86
Toissijaiset omat varat		
Ylemmät toissijaiset omat varat	4 243 636,91	4 078 137,04
Alemmat toissijaiset omat varat	35 394 200,00	30 979 000,00
- Rahoituslaitossijoitukset	-3 138 169,30	-2 930 954,45
Toissijaiset omat varat yhteensä	36 499 667,61	32 126 182,59
Omat varat yhteensä	116 254 374,06	105 997 490,45

7.2 Omien varojen vähimmäismäärä

Luotto- ja vastapuoliriski

	2013	2012
Vastuuryhmä	Omien varojen vähimmäismäärä	Omien varojen vähimmäismäärä
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	1 410 566,16	1 089 744,99
Saamiset yrityksiltä	11 615 800,01	11 546 606,65
Vähittäissaamiset	6 798 827,34	6 750 732,24
Kiinteistövakuudelliset saamiset	10 981 759,67	9 954 057,73
Erääntyneet saamiset	274 521,77	212 669,83
Sijoitusrahastosijoitukset	2 001 909,87	1 274 135,40
Muut erät	2 849 640,14	2 453 212,42
Luottoriski yhteensä	35 933 024,95	33 281 159,26
Markkinariski (valuuttakurssiriski)		
Operatiivinen riski	3 266 595,04	3 189 875,76
Omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	39 199 619,99	36 471 035,02

7.3 Kokonaisvastuut riskipainoittain

Luotto- ja vastapuoliriski

Riskipaino (%)	2013	2012
0	41 690 850,99	47 155 079,69
20	78 702 080,60	51 708 386,41
35	393 106 451,14	357 332 009,21
50	4 652 473,05	4 735 337,89
75	124 386 260,38	127 141 151,34
100	205 375 514,87	210 930 921,52
150	7 700 574,35	1 665 085,92
Yhteensä	855 614 205,38	800 667 971,98

7.4 Kokonaisvastuiden keskimääräinen arvo tilikaudella vastuuryhmittäin

Luotto- ja vastapuoliriski

	2013	2012
Vastuuryhmä		
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	26 530 831,54	26 957 572,15
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	4 207 906,24	4 699 173,95
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	5 186 414,99	5 454 015,65
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	76 059 989,71	62 671 690,33
Saamiset yrityksiltä	161 108 291,27	157 332 966,92
Vähittäissaamiset	125 756 555,07	125 462 012,94
Kiinteistövakuudelliset saamiset	385 706 966,71	336 056 307,15
Erääntyneet saamiset	3 735 229,02	2 840 360,61
Sijoitusrahastosijoitukset	18 382 323,12	16 727 419,47
Muut erät	37 225 352,19	29 503 057,45
Yhteensä	843 899 859,86	767 704 576,62

7.5 Kokonaisvastuiden maturiteettijakauma vastuuryhmittäin *)

Luotto- ja vastapuoliriski

Vastuuryhmä	2013		
	Yhteensä	alle 3 kk	3 - 12 kk
Kiinteistövakuudelliset saamiset	395 612 386,96	5 276 818,88	10 861 321,55
Saamiset yrityksiltä	152 526 015,70	5 972 297,35	12 873 260,91
Vähittäissaamiset	124 386 260,39	4 582 860,57	5 601 632,45
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoitus- palveluyrityksiltä	81 341 726,74	26 660 394,75	2 106 227,40
Muut vastuuryhmät yhteensä	98 458 933,19	6 845 425,53	5 666 991,08
Erääntyneet saamiset	3 288 882,43	1 272 058,84	9 379,63
Yhteensä	855 614 205,38	50 609 855,92	37 118 813,02

Vastuuryhmä	2012		
	1-5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Kiinteistövakuudelliset saamiset	43 466 681,12	72 156 142,97	263 851 422,44
Saamiset yrityksiltä	56 484 060,77	30 534 191,49	46 662 205,18
Vähittäissaamiset	23 275 553,28	31 177 557,05	59 748 657,04
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoitus- palveluyrityksiltä	2 745 273,74	1 956,94	49 827 873,91
Muut vastuuryhmät yhteensä	1 973 385,08	4 517 601,83	79 455 529,67
Erääntyneet saamiset	269 217,33	395 399,89	1 342 826,74
Yhteensä	128 214 171,32	138 782 850,17	500 888 514,98

Luotto- ja vastapuoliriski

Vastuuryhmä	2012		
	Yhteensä	alle 3 kk	3 - 12 kk
Kiinteistövakuudelliset saamiset	360 248 501,05	10 847 147,68	15 542 271,80
Saamiset yrityksiltä	161 519 295,73	11 383 282,71	12 574 397,90
Vähittäissaamiset	127 141 151,33	5 703 937,10	7 946 950,26
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoitus- palveluyrityksiltä	59 407 284,90	14 248 909,81	202 457,61
Muut vastuuryhmät yhteensä	89 675 034,77	5 937 719,53	5 999 621,12
Erääntyneet saamiset	2 676 704,19	563 996,02	17 917,55
Yhteensä	800 667 971,97	48 684 992,85	42 283 616,24

Vastuuryhmä	2012		
	1-5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Kiinteistövakuudelliset saamiset	39 461 963,99	62 847 885,93	231 549 231,65
Saamiset yrityksiltä	69 683 352,45	28 705 314,51	39 172 948,16
Vähittäissaamiset	21 963 996,37	37 222 668,91	54 303 598,69
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoitus- palveluyrityksiltä	5 049 515,80	1 190 060,45	38 716 341,23
Muut vastuuryhmät yhteensä	1 679 374,65	5 077 567,71	70 980 751,76
Erääntyneet saamiset	217 989,42	370 231,11	1 506 570,09
Yhteensä	138 056 192,68	135 413 728,62	436 229 441,58

*)Taulukossa esitetään neljä suurinta vastuuryhmää sekä erääntyneet saamiset, muut vastuuryhmät on laskettu yhteen erään muut vastuuryhmät yhteensä.

7.6 Kokonaisvastuut vastuuryhmittäin vastapuolittain *)

Luotto- ja vastapuoliriski

Vastuuryhmä	2013				
	Yhteensä	Yksityiset	Maatalous	Yritykset	Muut
Kiinteistövakuudelliset saamiset	395 612 386,96	306 255 960,40	14 559 874,73	29 733 282,85	45 063 268,98
Saamiset yrityksiltä	152 526 015,70	6 035 321,57	2 670 929,64	102 320 095,81	41 499 668,68
Vähittäissaamiset	124 386 260,37	55 282 043,60	18 912 744,80	39 469 761,88	10 721 710,09
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoitus- palveluyrityksiltä	81 341 726,74	16 556,94		6 000,00	81 319 169,80
Muut vastuuryhmät yhteensä	98 458 933,17	18 313 802,95	381 293,16	9 836 626,40	69 927 210,66
Erääntyneet saamiset	3 288 882,42	1 576 783,04	553 846,53	1 131 004,31	27 248,54
Yhteensä	855 614 205,38	387 480 468,50	37 078 688,86	182 496 771,25	248 558 276,75

Luotto- ja vastapuoliriski

Vastuuryhmä	2012				
	Yhteensä	Yksityiset	Maatalous	Yritykset	Muut
Kiinteistövakuudelliset saamiset	360 248 501,05	273 294 459,23	14 153 422,00	27 306 567,67	45 494 052,15
Saamiset yrityksiltä	161 519 295,74	5 794 145,11	993 377,73	110 308 325,74	44 423 447,16
Vähittäissaamiset	127 141 151,35	62 624 624,13	17 399 572,68	39 391 658,51	7 725 296,03
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoitus- palveluyrityksiltä	59 407 284,90	16 000,00		263 140,00	59 128 144,90
Muut vastuuryhmät yhteensä	89 675 034,76	16 024 767,19	493 618,19	10 695 134,94	62 461 514,44
Erääntyneet saamiset	2 676 704,19	908 424,70	145 847,56	1 587 558,66	34 873,27
Yhteensä	800 667 971,99	358 662 420,36	33 185 838,16	189 552 385,52	219 267 327,95

*)Taulukossa esitetään neljä suurinta vastuuryhmää sekä erääntyneet saamiset, muut vastuuryhmät on laskettu yhteen erään muut vastuuryhmät yhteensä.

7.7 Operatiivisen riskin laskelma

	2013	2012	2011	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	21 907 159,50	21 600 072,81	21 824 668,49	
Tuottoindikaattori	3 286 073,93	3 240 010,92	3 273 700,27	3 266 595,04
	2012	2011	2010	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	21 600 072,81	21 824 668,49	20 372 773,89	
Tuottoindikaattori	3 240 010,92	3 273 700,27	3 055 916,08	3 189 875,76

Tuottoindikaattori lasketaan Finanssivalvonnan standardin 4.3i perusmenetelmän mukaisesti.

Omien varojen vähimmäismäärä = positiivisten vuotuisten tuottoindikaattorien summa / niiden vuosien lukumäärällä, joina tuottoindikaattori on ollut positiivinen.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan sitä tappionvaaraa, joka pankeille saattaa aiheutua riittämättömistä tai puutteellisista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Liedossa, 13. päivänä helmikuuta 2014

Liedon Säästöpankin hallitus

Jaakko Ossa

Päivi Dahl

Jari Sairanen

Kalle Vauranoja

Auli Hänninen

Matti Säteri

Jussi Hakala
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Liedossa 20. päivänä helmikuuta 2014

Henry Maarala, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Liedon Säästöpankin isännille

Olen tilintarkastanut Liedon Säästöpankin kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenani on antaa suorittamani tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatan ammattieettisiä periaatteita. Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelen ja suoritan tilintarkastuksen hankkiakseni kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus pankkia kohtaan, taikka rikkoneet pankin sääntöjä, säästöpankkilakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Lieto 20.2.2014

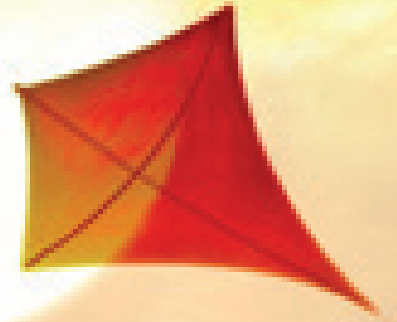
Henry Maarala
KHT

Liedon

Säästöpankki

Auttaa aina.

Kaarina | Lieto | Loimaa | Naantali | Paimio | Raisio | Turku | www.saastopankki.fi/liedonsp